

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/11/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119200046
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3119200046.4

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej vo veci starostlivosti súdu o maloletú E. G., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpenú kolíznym a procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, dieťa rodičov: matky Mgr. C. G., rod. G., štátnej občianky E. republiky, trvale bytom F., t.č. bytom F., K. X a otca neurčeného, za účasti starej matky maloletého dieťaťa W. G., rod. I., štátnej občianky E. republiky, trvale bytom F., G. R. XXXX/XX ako navrhovateľky, o náhradnú osobnú starostlivosť a za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín, so sídlom Trenčín, Bernolákova 2, o návrhu starej matky maloletého dieťaťa zo dňa 25.10.2021 na nariadenie neodkladného opatrenia na obmedzenie styku matky s maloletým dieťaťom, na odvolanie starej matky maloletého dieťaťa proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín č.k. 34P/2/2019-514 zo dňa 13. decembra 2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e.**

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zamietol návrh navrhovateľky - starej matky maloletého dieťaťa na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 25.10.2021, ktorým táto žiadala zúžiť rozsah styku matky s maloletým dieťaťom tak, že matka by bola oprávnená stýkať sa s maloletou E. každý páry týždeň od piatku od 16.00 hod. do nedele do 16.00 hod. s tým, že matka by si dieťa prevzala a odovzdala v mieste bydliska dieťaťa, čím by sa zmenilo doterajšie neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Trenčín č.k.34P/2/2019-433 zo dňa 15.4.2021. Uviedol, že navrhovateľka svoj návrh odôvodnila tým, že je starou matkou maloletej E., ktorú má na základe rozhodnutia Okresného súdu Trenčín zo dňa 29.1.2019 č.k. 34P/2/2019-41 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 16.5.2019 č.k.5CoP/21/2021-112, právoplatným dňa 24.5.2019, zverenú do svojej osobnej starostlivosti a matke dieťaťa bola určená vyživovacia povinnosť na maloletú vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované dieťa, ktorú má matka poukazovať na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín. Uznesením súdu zo dňa 15.4.2021 súd upravil styk matky s maloletou tak, že matka je oprávnená stýkať sa s dieťaťom v každom týždni od stredy od 15.00 hod. do štvrtka do 08.00 hod. a od piatka od 15.00 hod. do najbližšieho pondelka do 08.00 hod., pokiaľ sa účastníci nedohodnú inak. Čas ukázal, že takto upravený styk matky s dieťaťom zle vplýva na psychiku dieťaťa a na zdravý psychický, sociálny a fyzický vývoj dieťaťa. V poslednom období 2-3 mesiace sa výrazne dieťa psychicky zhoršilo, od matky prichádza maloletá plačlivá, odmieta chodiť k matke. Maloletá uvádza, že mama sa s ňou nehrá, že mama je stále na internete a pod.. Matka nevie dcéru vytvoriť vhodný program tak, aby si dieťa získala a motivovala na stretnutia, a že ona vnučku na stretnutia s matkou prehovára a niekedy aj napriek jej nesúhlasu ju dá matke do výtahu. Navrhovateľka ďalej uviedla, že matka dieťaťa vzhľadom na jej osobnosť, ktorá je abnormne štrukturovaná s paranoidnými rysmi (paranoidná porucha osobnosti) vyvoláva v jej živote a živote vnučky situácie, ktoré sa len ťažko zvládajú a niekedy ju a vnučku až urážajú až zosmiešňujú. Problémy jej robí v materskej škole, chce dieťa prihlásiť do MŠ na druhom konci Trenčína, ide o nejakú súkromnú škôlku s omnoho vyššími poplatkami (400,- eur mesačne). Matka dieťaťa si presadzuje svoje, nerešpektuje vôľu dieťaťa, dieťa hucká proti nej, proti škôlke, do ktorej

chodí a pod. To nedobre vplýva na maloletú. Matka si robí po svojom, nerešpektuje, čo povie ona a v očiach dieťaťa ju špiní a očierňuje. Nevhodne sa o nej pred maloletou vyjadruje, nemá problém pred dieťaťom vulgárne rozprávať. Pre problémy v prejavoch a správaní vnučky s ňou navštívila psychológa. Navrhovateľka ďalej uviedla, že matka dieťaťa určitý čas pracovala, aktuálne by mala byť opäť bez práce. Vraj má v súčasnosti zlé psychické stavy, vyčíta jej, že sa všetko čo sa deje, môže iba ona. Zlý psychický stav sa matke dieťaťa zhoršuje a objavuje sa u nej agresivita. Dokonca sa jej vyhráza, že si vezme E. a odíde s ňou do zahraničia, a že ju viac neuvidí a tiež, že sa na sociálnych sieťach vyjadruje o samovražde. Takto reaguje vždy, keď príde o prácu. Navrhovateľka ďalej poukázala na to, že matka dieťaťa si ju zablokovala na mobilnom telefóne, odvtedy s ňou nekomunikuje a píše si cez mobilný telefón s jej priateľom. Predložila súdu sms komunikáciu na preukázanie jej tvrdení, že ju matka maloletej osočuje, diriguje, vulgárne sa voči nej správa. Navrhovateľka tiež sponchybňuje starostlivosť matky o maloletú v čase, keď je E. u nej na realizácii styku. Stáva sa, že matka od nej pýta čisté veci pre dieťa s odôvodnením, že ona nestíha doma oprat' a ožehliť. Vraj matka maloletej varí iba mrkvovú polievku, ktorú maloletá nemá rada a nikdy jej neuvarí slížikovú polievku, ktorú má E. veľmi rada. Stalo, že ona vnučke nabalila pre matku jedlo, aby mala dať čo dieťaťu jesť, keď je maloletá u nej. Matka nemala pre dieťa potraviny a ani nič navarené.

2. Súd prvej inštancie zistil, že návrhom na začatie konania vo veci samej i návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 4.1.2019 sa stará matka dieťaťa domáhala zverenia maloletej E. do jej náhradnej osobnej starostlivosti z dôvodu, že matka maloletej bola hospitalizovaná na Psychiatrickej klinike vo Fakultnej nemocnici v Trenčíne, a že pred hospitalizáciou matka zanedbávala výchovu maloletej a nestarala sa o jej vývoj, že maloletá nemala vypestovaný denný režim, že matka bývala s maloletou u nej a na domácnosť neprispievala a naopak mala prehnané požiadavky voči nej a situácia dospela do štádia, kedy ona bola nútená kontaktovať RZP a za asistencie polície matku zveriť do rúk odborníkov, nakoľko bol ohrozený život maloletej a ona mala obavy o život a zdravý vývoj maloletej. Uznesením Okresného súdu Trenčín č.k. 34P/2/2019-41 zo dňa 29.1.2019 v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo č.k. 5CoP/21/2019-112 dňa 16.5.2019, právoplatným dňa 24.5.2019, bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bola maloletá E. ponechaná v náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky/starej matky W. G. a matke bolo nariadené platiť na výživu maloletej minimálne zákonné výživné na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín. Dôvodom nariadenia neodkladného opatrenia boli vážne pochybnosti o schopnosti matky riadne sa starať o maloletú, kedy si matka pravdepodobne pod vplyvom duševnej poruchy neuvedomuje zodpovednosť za starostlivosť o dcéru a okrem toho pod vplyvom tejto poruchy vytvárala nebezpečné situácie pre dcéru. Ohľadom matky maloletej bolo tunajším súdom vedené aj konanie o prípustnosti prevzatia matky do zdravotníckeho zariadenia (sp.zn. 31Pu/13/2018). Matka dieťaťa nesúhlasila s nariadeným neodkladným opatrením a návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 3.6.2019 sa domáhala aspoň úpravy jej styku s maloletou, nakoľko jej matka (stará matka dieťaťa) jej znemožňovala stretávať sa s dcérou a žiadala upraviť jej styk s maloletou každý pondelok, utorok, stredu v čase od 08.00 hod. do 17.00 hod. a každý štvrtok, piatok, sobotu a nedeľu v čase od 14.00 hod. do 18.00 hod. Stará matka nesúhlasila s úpravou styku na každý deň a súhlasila s úpravou styku matky s maloletou 2x do týždňa. Neprávoplatným uznesením Okresného súdu Trenčín č.k.34P/2/2019-143 zo dňa 26.6.2019 bolo nariadené neodkladné opatrenie, v zmysle ktorého bola matka oprávnená stykať sa s maloletou v každom týždni v pondelok, v stredu a v sobotu v čase od 15.30 hod. do 18.00 hod., za prítomnosti starej matky dieťaťa, so začiatkom styku pri OC Južanka. Voči uvedenému uzneseniu podala matka i stará matka odvolanie. Matka chcela styk rozšíriť na celý deň aspoň 2x do týždňa a 3. deň na 5 hodín a stará matka chcela styk zúžiť. Odvolacím súdom bol uvedený neprávoplatne upravený styk matky s maloletou zúžený tak, že uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k.4CoP/44/2019-197 zo dňa 19.8.2019 bolo napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenené a bol upravený styk matky s maloletou len každú sobotu od 15.30 hod. do 18.00 hod. za prítomnosti starej matky, so začiatkom styku pri OC Južanka. Dňa 8.1.2021 bol súdu doručený znalecký posudok č.291/2020 vypracovaný znalcom MUDr. Stanislavom Kollárom, znalcom z odboru Zdravotníctvo, odvetvia Psychiatria. Zo záveru uvedeného znaleckého posudku zo dňa 31.12.2020 vyplynulo, že matka dieťaťa netrpí duševnou chorobou (vážnou duševnou poruchou v pravom slova zmysle). Osobnosť matky je abnormne štrukturovaná s paranoidnými rysmi (tzv. paranoidná porucha osobnosti). Jej osobnosť je egocentrická, voči sebe senzitívna, voči okoliu nedôverčivá, podozrievavá, zvýšene ostražitá, vzťahovačná, so zníženou schopnosťou prežívať pozitívne emócie, s myslením a prežívaním na tzv. paranoidné témy. Za svoje neúspechy a zlyhania má tendencie obviňovať okolie, má zníženú toleranciu frustrácie a zníženú schopnosť sociálnej adaptácie (prispôsobenia sa). Tieto abnormné osobnostné rysy sa u nej zvyrazňujú v záťažových situáciách,

pri neúspechoch, sklamaníach apod., kedy sa u nej prejavuje impulzivita, dráždivosť, konfliktnosť a sťažovateľské tendencie. Paranoidná porucha osobnosti je primárna trvalá, celoživotná (medicínsky neovplyviteľná) abnormná varianta charakterových a temperamentových rysov osobnosti, ktoré sa odlišujú od rysov prítomných u väčšiny ľudí, od očakávaných noriem spoločnosti, nejedná sa o duševnú chorobu. Matka netrpí duševnou chorobou (vážnou duševnou poruchou v pravom slova zmysle). Okrem iného, jej rodičovský pud je rozvinutý, neporušený. Z forézne-psychiatrického hľadiska matka je schopná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Z forézne-psychiatrického hľadiska matka nie je nebezpečná pre maloleté dieťa. (Okrem iného nemá samovražedné sklony, ani chorobne podmienené agresívne sklony voči maloletému dieťaťu). Navrhovateľka (stará matka dieťaťa) netrpí duševnou chorobou, z forézne - psychiatrického hľadiska je schopná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, nie je nebezpečná pre maloleté dieťa. U matky dieťaťa znalec zistil paranoidnú poruchu osobnosti, v týchto súvislostiach dodal, že hoci osoby s paranoidnou poruchou osobnosti bývajú relatívne často objektom znaleckého psychiatrického posudzovania, z forézne - psychiatrického hľadiska je paranoidná porucha osobnosti málo významná porucha, k čomu uviedol, že táto porucha nie je štandardne podkladom pre nedobrovoľný pobyt na psychiatrickom oddelení (čo sa týka nedobrovoľnej psychiatrickej hospitalizácie matky v čase od 28.12.2018 do 15.1.2019 - v čase prijatia sa u nej jednalo o podozrenie na duševnú chorobu / diagnóza paranoidnej poruchy osobnosti vtedy ešte nebola stanovená/, počas hospitalizácie prebehol diagnostický proces s konštatovaním pranaoidnej poruchy osobnosti, čo pri nesúhlase pacienta s hospitalizáciou je podkladom pre ukončenie hospitalizácie / stanovením tejto diagnózy zanikli dôvody pre pokračovanie v nedobrovoľnej psychiatrickej hospitalizácii/). Znalec u matky konštatoval, že z forézne - psychiatrického hľadiska je schopná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, v týchto súvislostiach ešte dodal, že (vo vzťahu k zásade, že v opatrovníckom spore je prvoradáý záujem maloletého dieťaťa) uvedené neznamená, že osobná starostlivosť matky (napr. vzhľadom na jej pracovnú a sociálnu situáciu) automaticky nemusí byť optimálnym variantom pre maloletú. Komplexné vysporiadanie sa s touto problematikou už presahuje rámec znaleckého psychiatrického posudzovania. Zo záveru psychologickej správy klinického psychológa PhDr. et Mgr. Aleny Bednárovej zo dňa 23.9.2020 vyplynulo, že u matky dieťaťa sú prítomné ukazovatele extravertnej osobnosti s preferovaným extratenzívnym a vyhýbavým štýlom, ktorá sa však adekvátne vyrovnáva s bežnou záťažou. Úspešnejšia je v jasne a jednoducho štrukturovaných situáciách, v ktorých je schopná podať adekvátny výkon. Osobnostná zložka suponuje zlyhávanie v zložitejších sociálnych situáciách, alebo v situáciách intenzívneho, prolongovaného alebo neočakávaného stresu, ktoré kladú zvýšené nároky na adaptáciu. Nepreukázali sa depresívne ani suicidálne tendencie. Odporúčené bolo, že vhodná je individuálna psychoterapeutická intervencia zameraná na management stresovej záťaže, zvyšovanie frustračnej tolerancie a podporu pozitívneho sebahodnotenia. Vhodné je zväžiť pracovné uplatnenie pacientky vzhľadom k jej VŠ vzdelaniu. Z hľadiska psychopatológie osobnosti nevidí dôvod na odobratie dieťaťa zo starostlivosti matky. Vzhľadom k prerušenej väzbe navrhuje postupný opätovný kontakt s preberaním rodičovských kompetencií, event. PST supervíziu. Dňa 31.7.2020 matka predložila súdu nájomnú zmluvu zo dňa 25.6.2020 uzavretú medzi prenajímateľom a nájomcami R. K. a matkou dieťaťa, predmetom ktorej je prenájom zariadeného 1-izbového bytu na adrese K. XXX/X, F.. Z aktuálnej správy kolízneho opatrovníka zo dňa 30.11.2021 vyplynulo, že pri aktuálnom šetrení pomerov bolo zistené, že matka stále býva v uvedenom prenajatom byte a zmluvu má predĺženú do 30.6.2022. Uznesením Okresného súdu Trenčín č.k.34P/2/2019-433 zo dňa 15.4.2021, bolo nariadené neodkladné opatrenia, ktorým bolo rozšírením úpravy styku zmenené predchádzajúce neodkladné opatrenie nariadené uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 19.8.2019 č.k.4CoP/44/2019-197 a novo bol upravený styk matky s maloletou E. tak, že matka je oprávnená stykať sa s maloletou E. v každom týždni od stredy od 15.00 hod. do štvrtka do 08.00 hod. a od piatka od 15.00 hod. do najbližšieho pondelka do 08.00 hod., pokiaľ sa účastníci nedohodnú inak s tým, že matka si bude dieťa v školské dni vyzdvihovať v priestoroch školského / predškolského zariadenia dieťaťa a odovzdávať do školského / predškolského zariadenia a v ostatné dni v mieste bydliska starej matky. Uvedené neodkladné opatrenie nadobudlo právoplatnosť dňa 15.5.2021. V odôvodnení uvedeného neodkladného opatrenia súd konštatoval, že dôvody, pre ktoré bolo predtým nariadené neodkladné opatrenie o ponechaní maloletého dieťaťa v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a bol upravený len styk matky s maloletou v prítomnosti starej matky odpadli, keďže bolo znaleckým dokazovaním znalcom z odboru psychiatria preukázané, že matka dieťaťa netrpí duševnou chorobou, je schopná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa a nie je nebezpečná pre maloleté dieťa. Rovnako klinický psychológ nevidel dôvod na odobratie dieťaťa zo starostlivosti matky. Preto mal súd za to, že predchádzajúca úprava rodičovských práv matky k maloletej neodkladným opatrením, kedy je maloletá dočasne zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a bol len úzko upravený styk matky s maloletou, nezodpovedal zistenému skutkovému stavu,

pretože psychiatrickým aj psychologickým vyšetrením matky bolo zistené, že obava z duševnej poruchy matky, pre ktorú sa matka pôvodne javila ako nebezpečná pre dieťa, nie je daná, a preto mal súd za to, že bolo potrebné zmeniť predchádzajúce súdne rozhodnutie obmedzujúce rodičovské práva matky. Súd mal za to, že okamžité zrušenie neodkladného opatrenia, ktorým bola predtým maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, čo by znamenalo okamžitý návrat dieťaťa k matke, by podľa názoru súdu znamenalo pre dieťa veľmi silný zásah do jeho života, citového a psychického prežívania a súd mal za to, že v záujme dieťaťa je postupný prechod maloletej z náhradnej osobnej starostlivosti starej matky do starostlivosti matky. Teda, aby dieťa nebolo vystavené okamžite tak závažnej zmene, ktorú by nemuselo dostatočne spracovať, a aby si postupne zvykalo na domácnosť matky. Takýto postupný opätovný kontakt matky s maloletou a s postupným preberaním rodičovských kompetencií odporučil aj klinický psychológ (č.l.334). S poukazom na uvedené dôvody súd vtedy zatiaľ ešte nezrušil nariadené neodkladné opatrenie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, ale podstatným spôsobom rozšíril styk matky s maloletým dieťaťom, aby pripravil dieťaťa na návrat do starostlivosti matky, aby tento bol postupný a prirodzený.

3. Uvedené zistené skutočnosti súd posúdil podľa § 2 ods.1 a 2, § 360 ods.1, § 363 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), § 324 ods.1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a podľa čl. 41 ods. 4 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 3, § 28 ods. 1 a 2, § 44 ods. 1 až 3 zákona č.36/2005 Z.z. o rodine. Uviedol, že návrh navrhovateľky na obmedzenie, zúženie doterajšieho neodkladným opatrením upraveného styku matky s maloletou nie je dôvodný. Starostlivosť o maloleté dieťa je prirodzeným a ústavným právom jeho rodiča a toto rodičovské právo osobnej starostlivosti vzniká priamo zo zákona. Obmedzenie tohto rodičovského práva a zverenie maloletého dieťaťa do starostlivosti inej osoby ako rodiča, teda do náhradnej starostlivosti, je dôvodné len vo výnimočných prípadoch. Maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej starostlivosti inej osoby ako rodiča v prípadoch, ak starostlivosť rodič nezabezpečuje alebo nemôže zabezpečiť, alebo ak je dieťa v starostlivosti rodiča ohrozené. Ako už bolo konštatované aj v odôvodnení predchádzajúceho neodkladného opatrenia, dôvodom, pre ktorý bola maloletá E. v minulosti neodkladným opatrením dočasne zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, boli vtedajšie vážne pochybnosti o schopnosti matky riadne sa starať o maloletú a podozrenie na duševnú poruchu matky a obavu, že matka by mohla byť pre maloletú nebezpečná. Znaleckým dokazovaním znalcom z odboru psychiatria však bolo preukázané, že matka dieťaťa netrpí duševnou chorobou, je schopná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa a nie je nebezpečná pre maloleté dieťa. Rovnako klinický psychológ nevidí dôvod na odobratie dieťaťa zo starostlivosti matky. Preto obmedzenie rodičovských práv matky sa javí ako nedôvodné a dôvodom, pre ktorý súd okamžite nezrušil neodkladné opatrenie o zverení maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky bolo, aby si dieťa postupne zvykalo na domácnosť matky, a aby návrat dieťaťa do starostlivosti matky bol postupný a prirodzený, ako to odporučil aj klinický psychológ. A práve za tým účelom bolo uznesením tunajšieho súdu zo dňa 15.4.2021 č.k.34P/2/2019-433 nariadené neodkladné opatrenie upravujúce pomerne široký rozsah styku matky s maloletou každý víkend od piatku od 15.00 hod. do pondelka rána do 08.00 hod. a od stredy od 15.00 hod. do štvrtka do 08.00 hod., teda, aby maloletá trávila s matkou čo najviac času, aby trávili spolu víkendy, a aby aj matka sa podieľala na starostlivosti so zaváňaním a vyberaním dieťaťa do predškolského zariadenia a pod. Teda vzhľadom na doposiaľ zistený skutkový stav podporený aj znaleckým psychiatrickým a odborným psychologickým dokazovaním v tejto prejednávanej veci, je dôvodné skôr rozširovanie a nie zúžovanie styku matky s maloletou. Okolnosť, že navrhovateľka a matka dieťaťa majú medzi sebou napäté vzťahy (prameniace pravdepodobne z toho, že matka vyčíta navrhovateľke, že ju pripravila o dieťa), nie je síce v záujme dieťaťa, ale pre rozhodnutie súdu je v danej veci právne nevýznamná. Rovnako nie je pre rozhodnutie súdu dôvodné ani tvrdenie navrhovateľky, že matka dieťaťa jej robí problémy, že chce dieťa prehlásiť do inej materskej školy a pod., pretože zákonným zástupcom dieťaťa je stále jeho matka. Taktiež dôvody uvádzané navrhovateľkou, že matka varí maloletej mrkvovú polievku a nie slížikovú, že navrhovateľku diriguje alebo osočuje, že mení zamestnania a pod., nie sú dôvodom pre zúženie styku matky s maloletou. Okrem toho tvrdenia navrhovateľky, ktorá spochybňuje starostlivosť matky, v kontexte s doposiaľ vykonaným dokazovaním, nie sú dostatočne osvedčené. Dôvodom doterajšej pomerne širokej úpravy styku matky s maloletou bolo postupne pripraviť dieťa na návrat do starostlivosti matky, nakoľko z doposiaľ vykonaného dokazovania znalcom z odporu psychiatria a odborného vyjadrenia klinického psychológa vyplýva, že matka dieťaťa netrpí duševnou chorobou, je schopná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, nie je nebezpečná pre maloleté dieťa a ani klinický psychológ nevidel dôvod na odobratie dieťaťa zo starostlivosti matky. Z uvedeného teda vyplývajú skôr dôvody pre zrušenie doterajšieho obmedzenia rodičovských práv matky a pre rozširovanie styku matky s maloletou a nie jeho ďalšieho obmedzenia,

ako sa toho domáha navrhovateľka jej terajším návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiada zúženie doposiaľ neodkladným opatrením upraveného styku matky s maloletou. Preto nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia by bolo v rozpore s osvedčeným skutkovým stavom a doposiaľ vykonaným dokazovaním. Preto sa súd nestotožnil ani s vyjadrením kolízneho opatrovníka, ktorý odporučil zúžiť doterajšiu úpravu styku. Súd sa tiež nestotožnil s vyjadrením kolízneho opatrovníka, že dôvody pre ktoré navrhovateľka žiada zmeniť rozsah styku, sú dôvodné, a že maloletá je počas styku s matkou ohrozená na zdravom vývoji, nakoľko tieto vychádzajú len z ničím nepodložených tvrdení navrhovateľky. Naopak zo znaleckého psychiatrického a odborného psychologického dokazovania vyplýva, že matka je schopná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, nie je nebezpečná pre maloleté dieťa a ani klinický psychológ nevidel dôvod na odobratie dieťaťa zo starostlivosti matky. S poukazom na všetky vyššie uvedené dôvody súd návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol ako nedôvodný.

4. Proti tomuto rozhodnutiu podala včas odvolanie navrhovateľka - stará matka maloletého dieťaťa. Podľa nej sa súd pri svojom rozhodnutí zameral iba na závery znaleckého posudku, kde síce znalec uvádza, že matka je schopná vykonávať osobnú starostlivosť o dieťa a nie je pre dieťa nebezpečná, ale toto konštatovanie neodráža aktuálnu situáciu a stav na strane matky dieťaťa. Aj samotný znalec v posudku konštatoval, že z forenzne-psychiatrického hľadiska je matka schopná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, ale uvedené samozrejme neznamená, že osobná starostlivosť matky (napríklad vzhľadom na jej pracovnú a sociálnu situáciu) automaticky musí byť optimálnym variantom pre maloletú E.. Podľa navrhovateľky si matka dieťaťa nie je schopná nájsť stabilné zamestnanie so stabilným príjmom a to práve pre jej paranoidnú poruchu osobnosti. Všade si svojim nevhodným a neprimeraným správaním robí zle, neprajníkov, každému, kto jej nevyhoví, sa vyhráža. Matka nie je dobrým a vhodným vzorom pre maloletú E.. Absolútne nedokáže pokryť základné potreby dieťaťa, ktoré sú nevyhnutné pre zdravý rast a vývoj maloletej E.. Nemá príjem, nemá za čo kúpiť dieťaťu jedlo počas realizácie styku dieťaťa v jej domácnosti. Opakovane pýta peniaze od nej. Matka maloletej sa navrhovateľke doslova denne vyhráža, že má dať zrušiť výživné, že jej má vodiť dcéru k nej domov na realizáciu styku, že má všetko dieťaťu hradiť. Sama matka dieťaťa navrhovateľke v afekte povedala, že nemá čo jesť, že doma má iba pol rožka, že doma hladuje. Je otázne, či má uhradený vôbec nájom bytu, v ktorom žije a či v ňom vôbec žije, keďže ani sociálnemu úradu sa nepodarilo podmienky v jej domácnosti prešetriť. Za takýchto okolností jednoznačne, z dôvodu ochrany E., jej zdravého vývoja navrhovateľka nesúhlasí, aby dieťaťu starostlivosť zabezpečovala jeho matka. U maloletej sa vyskytujú problémy, najmä psychického charakteru, kedy pred odchodom k matke plače, nechce k nej ísť. Maloletá s matkou nechce byť, že sa s ňou nudí, že sa s ňou mama nehrá, nemá na ňu čas. E. je práve v takom veku, že si vyžaduje neustálu pozornosť a podporu, ktorá sa jej od matky nedostáva. Opakovane jej hovorí, že mamu nemá rada. Matka dieťaťa sa pred navrhovateľkou a aj maloletou opakovane vyjadruje, že má na dieťa nervy, nemá trpezlivosť slabo vidiacemu dieťaťu niečo vysvetľovať, pomôcť je s drobnými činnosťami, na ktoré jej očka nestačia. Svojim návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia sa navrhovateľka domáha ustálenia podmienok pre realizáciu styku matky so E. a návrh bol podaný v súlade s potrebami a záujmami dieťaťa tak, aby nebol ohrozený zdravý vývoj dieťaťa. Navrhla preto, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že jej návrhu vyhoví a neodkladným opatrením upraví styk matky s maloletou E. na každý párný týždeň od piatku od 16,00 hodiny do nedele do 16,00 hodiny.

5. Matka maloletej E. sa k odvolaniu navrhovateľky neodkladného opatrenia - starej matky maloletého dieťaťa písomne nevyjadřila.

6. K odvolaniu navrhovateľky sa písomne vyjadrili kolízny opatrovník maloletého dieťaťa a prokurátorka Okresnej prokuratúry v Trenčíne.

7. Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa uviedol, že v súčasnosti je právoplatným rozhodnutím súdu maloletá E. dočasne ponechaná v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a rodina a starostlivosť o dieťa je Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín pravidelne monitorovaná. Opatrovník sa domnieva, že v súčasnosti upravený styk matky s maloletou E. nie je vhodný pre zdravý psychický, fyzický a sociálny vývoj dieťaťa. I keď znalec vo svojom posudku č. 291/2020 uviedol, že z psychiatrického hľadiska je matka schopná vykonávať osobnú starostlivosť o dieťa, poznamenal, že uvedené automaticky nemusí znamenať optimálny variant starostlivosti o maloletú. Opatrovník má s matkou výrazne sťaženú spoluprácu a to aj pre znalcom zistenú paranoidnú poruchu osobnosti u matky dieťaťa. Spolupráca je sťažená v tom smere, že matka nedôveruje ľuďom, s množstvom ľudí prichádza do konfliktov a to aj v oblasti jej pracovného života. Matka nie je schopná nájsť si trvalé zamestnanie so stabilným príjmom. Podľa samotného vyjadrenia matky je s viacerými bývalými zamestnávateľmi v spore. Z uvedeného dôvodu, že matka často mení prácu, resp. je bez práce, nemá finančné možnosti

pre trvalé zabezpečovanie starostlivosti o dieťa a tiež nemá ani finančné možnosti pre pokrytie potrieb dieťaťa počas súčasne upraveného jej stretávania s dcérou. Kolíznemu opatrovníkovi nie je zrejmé z akých financií matka existuje a žije, z čoho si hradí prenájom bytu, nakoľko nikdy nepreukázala doklady, že nájom bytu riadne platí. Pri pohovore dňa 30. 11. 2021 uviedla, že živorí, žije v debete a všetky úspory, ktoré v minulosti mala, už minula. Opatrovník zotrúva na postoji, že je potrebné zmeniť súčasný rozsah úpravy styku matky s maloletou E.. I keď sa opatrovníkovi nepodarilo s maloletou uskutočniť rozhovor, v rámci sledovania interakcie počas prešetrovania je zrejmé, že maloletá je silne naviazaná na svoju starú matku. Súčasne je na jej pomoc odkázaná vzhľadom na jej vek, ale aj jej zdravotné znevýhodnenie. Z pozorovania je zrejmé, že maloletá má v starej matke oporu, stabilné zázemie a stará matka dieťaťu poskytuje pocit bezpečia. Z uvedeného dôvodu pre ochranu zdravia dieťaťa a jeho priaznivého vývinu opatrovník odporúča, aby odvolací súd vyhovel návrhu starej matky a rozhodol v zmysle jej návrhu.

8. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Trenčín k odvolaniu navrhovateľky uviedla, že s prihliadnutím na vykonané dokazovanie súdom prvej inštancie považuje napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie za zákonné, dôvodné a vecne správne. Skutkový stav bol podporený znaleckým dokazovaním, nie je preto opodstatnené styk matky s maloletou zužovať, nakoľko matka dieťaťa netrpí žiadnou duševnou poruchou, naopak je schopná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú a pre svoju dcéru nie je nebezpečná. Navrhla preto, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil.

9. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým bol zamietnutý návrh starej matky maloletého dieťaťa na zúženie súdom určeného rozsahu styku matky s maloletým dieťaťom, je potrebné ako vecne správne potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP z nasledovných dôvodov:

10. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení môže súd na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

11. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Ako vyplýva z ustanovení § 325 CSP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj z dôvodu, že je potrebné bezodkladne upraviť pomery strán sporu /resp. v mimosporovom konaní účastníkov konania/.

13. V danom konaní sa stará matka malotej E., ktorej je maloté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti neodkladným opatrením súdu domáha zúženia rozsahu styku matky s malotej E., ktorý bol naposledy upravený neodkladným opatrením súdu tak, že matka je oprávnená stykať sa s malotej E. v každom týždni od stredy od 15.00 hod. do štvrtka do 08.00 hod. a od piatka od 15.00 hod. do najbližšieho pondelka do 08.00 hod., pokiaľ sa účastníci nedohodnú inak. Stará matka navrhuje tento rozsah styku matky s malotej dieťaťom obmedziť na každý párny týždeň od piatku od 16,00 hodiny do nedele do 16,00 hodiny s odôvodnením, že maloté E. sa v dôsledku realizácie styku s matkou psychicky zhoršila, od matky prichádza maloté plačlivá, odmieta chodiť k matke. Ďalej uviedla, že matka vyvoláva v jej živote a živote vnučky situácie, ktoré sa len ťažko zvládajú a niekedy ju a vnučku až urážajú až zosmiešňujú. Matka dieťaťa si presadzuje svoje, nerešpektuje vôľu dieťaťa, dieťa hucká proti nej, proti škôlke, do ktorej chodí a pod.. Nevhodne sa o nej pred malotej vyjadruje, nemá problém pred dieťaťom vulgárne rozprávať. Zlý psychický stav sa matke dieťaťa zhoršuje a objavuje sa u nej agresivita. Spochybnila starostlivosť matky o malotej v čase, keď je E. u nej na realizácii styku, podľa nej sa s ňou mama nehrá, je stále na internete, pýta od nej čisté veci pre dieťa s odôvodnením, že ona nestíha doma oprat' a ožehliť, malotej vraj varí iba mrkvovú polievku, ktorú maloté nemá rada, prípadne matka nemá pre dieťa potraviny a ani nič navarené.

14. Ako už uviedol súd prvej inštancie, maloté E. bola neodkladným opatrením dočasne zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, pretože tu existovali vážne pochybnosti o schopnosti matky riadne sa starať o malotej a podozrenie na duševnú poruchu matky a obavu, že matka by mohla byť pre malotej nebezpečná. Znaleckým dokazovaním znalcom z odboru psychiatria však bolo preukázané, že matka dieťaťa netrpí duševnou chorobou, je schopná vykonávať osobnú starostlivosť o maloté dieťa a nie je nebezpečná pre maloté dieťa. Z tohto pohľadu sa ďalšie obmedzenie rodičovských práv matky, a to aj v oblasti rozsahu styku matky s malotej E., javí ako nedôvodné. Napriek uvedenému konajúci súd prvej inštancie nateraz nezrušil neodkladné opatrenie o náhradnej osobnej starostlivosti starej matky o malotej E. a nevrátil tým maloté dieťa do osobnej starostlivosti matky a to preto, aby si dieťa postupne zvykalo na domácnosť matky, a aby návrat dieťaťa do starostlivosti matky bol postupný a prirodzený, ako to odporučil aj klinický psychológ. Aby sa dosiahol tento účel je nepochybne nutné realizovať styk matky s malotej dieťaťom v už určenom styku a nie ho ešte obmedzovať.

15. Je pravdou, že v starostlivosti matky o malotej E. by sa mohli vyskytnúť nové skutočnosti, ktoré by potencionálne predstavovali ohrozenie zdravého psychického a fyzického vývinu malotej dieťaťa,

či dokonca ohrozenie jeho zdravia a života. To by si samozrejme vyžadovalo v najlepšom záujme maloletého dieťaťa styk matky s maloletou E. obmedziť. Žiadna takáto skutočnosť však v konaní zistená nebola. Matka má so starou matkou maloletého dieťaťa nepochybne spory, ako to vyplýva s predloženej sms komunikácie medzi nimi, ale nič nenasvedčuje tomu, že by sa toto negatívne podpisovalo na starostlivosti matky o maloletú E. počas realizácie styku. Konkrétne tvrdenia starej matky, ktoré by už svedčili o zanedbávaní starostlivosti o maloletú E. zo strany matky pri realizácii styku /matka nemá navarené, netrávi s dieťaťom zmysluplne čas, .../ neboli nijako osvedčené a zostali tak v rovine nepreukázaných tvrdení.

16. Dôvodom na obmedzenie styku matky s maloletou E. nemôže byť podľa odvolacieho súdu ani skutočnosť, že matka dieťaťa si podľa kolízneho opatrovníka nie je schopná nájsť trvalé zamestnanie so stabilným príjmom a nie je zrejme z akých financií matka existuje a žije, z čoho si hradí prenájom bytu, ak ho riadne platí. Ak by aj tieto tvrdenia boli pravdivé, nemôžu tieto skutočnosti automaticky viesť k obmedzeniu styku matky s maloletou, ak by len neznamenal, že maloleté dieťa v čase, kedy je v starostlivosti matky nie je vôbec alebo dostatočne vyživované/živené, čím by mohlo dôjsť k ohrozeniu jeho zdravia, či riadneho psychického a fyzického vývinu. Toto ale opäť v konaní preukázané nebolo.

17. Odvolací súd nijako nespochybňuje závery kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa, že maloletá E. je silne naviazaná na svoju starú matku, na ktorej pomoc je vzhľadom na jej vek, ale aj jej zdravotné znevýhodnenie odkázaná a v starej matke má oporu, stabilné zázemie a stará matka dieťaťu poskytuje pocit bezpečia. Tieto skutočnosti môžu byť významné pre rozhodnutie vo veci samej, teda pre rozhodnutie, či má byť maloletá E. zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky /nielen dočasne neodkladným opatrením/. Logicky však nemôžu byť dôvodom obmedzovať styk maloletej Sophie s jej matkou, pretože nič nevytvrdzujú o vzájomných vzťahoch matky a dcéry, o kvalite osobnej starostlivosti matky o maloletú počas realizácie styku a podobne.

18. Odvolací súd na základe uvedených úvah dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým bol zamietnutý návrh starej matky maloletého dieťaťa na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 25.10.2021 na obmedzenie styku matky s maloletým dieťaťom je vecne správne, pričom je aj náležité, presvedčivo a zrozumiteľne odôvodnené. Ako také ho preto odvolací súd potvrdil.

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len „CMP“).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa CMP.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, príkazom pohľadávky, príkazom pohľadávky z účtu v banke, príkazom iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa CMP a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.